

ΗΛΙΑ Ι. ΜΑΚΡΗ

Ιατρού Νευρο-φρενολόγου - Ιατροδικαστού - Αθηνών

ΟΙ

ΦΡΕΝΟΠΑΘΕΙΣ

ΚΑΙ Η ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ

ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚ. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΑΡ' ΉΜΙΝ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

N

2415

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΑΔΕΛΦΩΝ Β. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ
(ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ 10) - ΑΘΗΝΑΙ

1921

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΑ

Ν. 2435

ΗΛΙΑ Ι. ΜΑΚΡΗ

Ιατρού Νευρο-ψυχολόγου-Ιατροδικαστού 'Αθηνῶν

ΟΙ

ΦΡΕΝΟΠΑΘΕΙΣ

ΚΑΙ Η ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ

ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚ. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΑΡ' ΉΜΙΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ



71
22 ΙΕΠ. 1958

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Τ. ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ ΛΑΖΑΡΟΥ
ΕΚΔΟΣΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΑΔΕΛΦΩΝ Β. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗ
(ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ 10) — ΑΘΗΝΑΙ

1921

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΑΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΟΙ ΦΡΕΝΟΠΑΘΕΙΣ ΚΑΙ Η ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΑΡ' ΉΜΙΝ¹⁾

Οι φρενοπαθεῖς ἀπησχόλησαν ἀνέκαυθεν τὴν νομοθεσίαν τῶν διαφόρων χωρῶν. Τὴν ἀστικὴν τούτων ίκανότητα ἐρρύθμισε τὸ Ἀστικὸν Δίκαιον, τὸ καταλογιστὸν ἢ μὴ καταλογιστὸν καὶ συναφῶς τὸ ὑπεύθυνον καὶ ἀξιόποινον ἢ μή τὸ ποινικὸν Δίκαιον.

Ἐν τούτοις, ἐὰν ὅχι ἐν τῇ πρώτῃ πέριπτώσει πάντως ὅμως ἐν τῇ δευτέρᾳ, φωρᾶται ὁ Νόμος ἀκόμη καὶ σῆμερον, ἵδια παρ' ἡμῖν, ἐν πολλοῖς ἀνεπαρκής.

Υπάρχουσιν ἄτομα ἐγκληματοῦντα ὑπὸ τὴν ὕθησιν φρενοπαθείας καὶ ἄτομα ἄλλα φρενοπαθήσαντα μόνον μετὰ τὸ ἀδίκημα, οὐχὶ δὲ ἀποδεδειγμένως καὶ κατὰ τοῦτο. Διακρίνομεν κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον φρενοπαθεῖς - ἐγκληματίας καὶ ἐγκληματίας - φρενοπαθεῖς.

Καὶ ὡς πρὸς τοὺς τελευταίους τούτους, τὴν κατηγορίαν τοῦτ' ἔστι τῶν φρενοπαθησάντων ἐγκληματιῶν, ὁ Ποινικὸς Νόμος οὐδόλως προνοεῖ. Ἐὰν ἀναστέλληται ἡ πρόοδος τῆς ἀνακρίσεως, ἐὰν ἀναβάλληται ἡ ἐκδίκασις,

(1) Ἰατρικὴ Πρόοδος Δεκέμβριος 1920



ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς, ἐὰν προσμετρᾶται εἰς ταύτην καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐν φρενοκομείῳ παραμονῆς, ταῦτα πάντα ἀποβλέπουσιν οὐχὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ποινὴν, ἀλλὰ τὸν τρόπον καὶ μόνον τοῦτον τῆς ἐφαρμογῆς. Εἶναι ἀπλούστατα δικονομικαὶ ἀπόψεις καθιερωθεῖσαι εἴτε ὑπὸ θητῆς διατάξεως τῆς Ποινικῆς Δικονομίας (547 § 3) ⁽¹⁾ εἴτε ὑπὸ τῆς δικαστηριακῆς πράξεως ⁽²⁾.

‘Ο Ποινικὸς Νόμος ἐπιμένει νὰ ἀγνοῇ τὴν κατηγορίαν ταύτην τῶν φρενοπαθῶν. Οἱ φρενοπαθήσαντες ἐγκληματίαι κατὰ τοῦτον εἶνε ἀπλῶς ἐγκληματίαι κοινοί. Θεραπευόμενοι ἐνδεχομένως δίδουσιν ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης καὶ οὗτοι, ὡς καὶ ἐκεῖνοι, τὸν αὐτὸν εἰς ἀκέραιον λόγον τῶν πράξεων αὗτῶν. Οὐδεμία διὰ τὴν μεταγενῆ τοῦ ἀδικήματος φρενοπάθειαν ἐλαφρυντικὴ ἄποψις. Διὰ

(1) Π. Δ. 547.— «Ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῶν ἀριθ. 537 καὶ 548 § 2 ἀναβάλλεται ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς καὶ εἰς τὰς ἔξης περιπτώσεις : 1) Ἐπὶ θανατικῆς ποινῆς ἐγκύου μὲν οὖσης τῆς καταδικασθείσης μέχρι τοῦ τοκετοῦ, ἐν δὲ θανατηφόροις νόσοις, ὥστε οὐ ἐκλίπῃ ἡ πιθανότης τοῦ φυσικοῦ θανάτου. 2) Ἐπὶ ποινῶν περιοριζούσων τὴν ἐλευθερίαν, ἐὰν ὁ καταδικασθεὶς εὑρίσκεται εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἐμπειροτεχνῶν ἡ ἐκτέλεσις ἦθελε φέρει βλάβην ἀνήκεστον εἰς τὴν ὑγείαν ἢ τὰ μέλη του μέχρις οὐ παρέλθῃ ὁ κίνδυνος οὗτος. 3) Ἐπὶ παραφροσύνης ἢ μανίας τοῦ καταδικασθέντος ὥστε ὅτου διαρκοῦν τὰ πάθη ταῦτα. 4) Ἐὰν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως δύναται νὰ προκύψῃ διατάραξις τῆς κοινῆς ἡσυχίας ἡ ἐὰν τὸ κοινὸν συμφέρον ἀπαιτῇ δι’ ἄλλους λόγους τὴν τοιαύτην ἀναβολήν (Π. Ν. 6).

(2) ‘Ο Θ.Ν. Φλογαῖτης (Οἱ δικαστικοὶ νόμοι τῆς Ἑλλάδος. Π. Δίκαιον καὶ Π. Δικονομία 1897 σελ. 434), προκειμένου περὶ τοῦ 86ου ἀριθμοῦ τοῦ Π. Ν., γράφει ἐν ὑποσημειώσει : «Ἐὰν ἡ παραφροσύνη ἐπέλθῃ μετὰ τὴν καταδίκην, ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς ἀναστέλλεται ὥστε οὐ αὗτη ἐκλίπῃ κατὰ τὴν θητὴν διάταξιν τῆς Π. Δικονομίας (347 § 3). Ἀλλ’ ἐὰν ἐπέλθῃ πρὸ τῆς δίκης καὶ καταδίκης ; φρονοῦμεν ἐπίσης ὅτι ἀναρήτεα ἡ ἐκδίκασις τῆς κατ’ αὐτοῦ κατηγορίας μέχρις ἐντελοῦς αὐτοῦ θεραπείας, κηρυττομένου ἐν τούτοις τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Εἰσαγγελέως εἰς κατάστασιν ἀπαγορεύσεως».



τὸν Νόμον, ως ἔχει σήμερον, εἶνε ἀδιάφορος ἢ μετὰ τὸ ἀδίκημα νόσος. Καὶ εἴτε ὑπῆρξεν ἡ νόσος αὕτη ψυχική εἴτε ἀπλῶς σωματική ἢ εὔθυνη τοῦ κατηγορουμένου καὶ εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν καὶ εἰς τὴν ἐτέραν παραμένει μία, ἀμείωτος, ἢ αὐτή.

Ταῦτα ώς πρὸς τοὺς ἐγκληματίας-φρενοπαθεῖς. Τὸ αὐτὸ δὲν συμβαίνει ὅμως καὶ διὰ τὴν κατηγορίαν τῶν ἐγκληματούντων φρενοπαθῶν. Διὰ τούτους πράγματι προνοεῖ ὁ Ποινικὸς Νόμος. Δύο δὲ εἶνε τὰ εἰδικῶς ὑπὲρ τούτων ἀναγραφόμενα ἐν αὐτῷ ἀριθμοί· τὸ 86ον καὶ 87ον.

Ἐκ τούτων τὸ μὲν πρῶτον ἀναγνωρίζον πλῆρες τὸ ἀκαταλόγιστον τοῦ φρενοπαθοῦ ἀπαλλάσσει τοῦτον πάσης εὔθυνης, τὸ δὲ δεύτερον ἀπεκδεχόμενον καὶ μετρίαν σύγχυσιν ἔνεκα τῶν αὐτῶν αἰτίων καταδικάζει μέν ἐπιβάλλει ὅμως συγχρόνως καὶ μετρίασιν τῆς ἐννόμου ποινῆς.

Τὸ κείμενον τῶν δύο τούτων τοῦ ἡμετέρου Π. Νόμου ἀριθμών ἔχει ώς ἔξῆς :

Ἀριθμοὶ 86. «Πρᾶξίς τις δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς ἔκείνους, οἵτινες ἔξετέλεσαν ταύτην, ἐνῷ δὲν ἦσαν κύριοι τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ. Εἰς τὴν τάξιν δὲ τοιούτων ἀνήκουσιν ίδιως 1) ὅσοι πάσχουσιν ἀπὸ μανίαν, καθολικὴν ἢ μερικὴν παραφροσύνην ἢ ἐν γένει ἀπὸ οἰανδήποτε βλάβην τοῦ νοῦ ἢ ψυχικὴν ἀσθένειαν ἀποκλείουσαν παντάπασι τὴν ἐλευθέραν τοῦ λόγου χρῆσιν· 2) ὅσοι ἐκ βλακείας δὲν δύνανται νὰ κρίνωσιν ὅρθως τῶν πράξεών των τὰς συνεπείας ἢ νὰ κατανοήσωσι τὸ ἀξιόποιον αὐτῶν· 3) ὅσοι ἀπὸ ἀσθένειαν τοῦ γήρατος ἀπέβαλον τοῦ νοῦ των τὴν χρῆσιν· 4) ὅσοι ἔξετέλεσαν τὴν πρᾶξιν εἰς κατάστασιν ἀναιτίου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοῦ, καθ' ἥν δὲν ἥδύναντο νὰ ἔχωσι συνείδησιν τῆς πράξεώς των ἢ τοῦ ἀξιοποίουν αὐτῆς».

Ἀριθμοὶ 87. «Ἐὰν ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεων προκύπτῃ σαφῶς καὶ ἀγενδοιάστως, ὅτι διὰ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἀρ-



θρον ἀναφερομένων καταστάσεων δὲν εἶνε μὲν ἐντελῶς ἀποκεκλεισμένη τοῦ λογικοῦ ἢ ἐνέργεια εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὅμως οὐσιωδῶς τεταραγμένη καὶ ἥλαττωμένη, ὥστε ἐξ αἰτίας ταύτης λείπουν τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς τελείας καὶ παρὰ τοῦ Νόμου διατεταγμένης ποινῆς προαπαιτούμενα, τότε καταγινώσκεται μικροτέρα τις παρὰ τὴν ἔννομον ποινήν, καὶ τοῦτο, καθ' ὅσον ἡ ἐπιδεκτικὴ καταλογισμοῦ κατάστασις ἔλαβεν ἀποδεδειγμένως μεγαλειτέραν ἄλλοιςι κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀρθρῶν 49 καὶ 50».

‘Αμφότερα τὰ ἀρθρα ταῦτα, ἀντίγραφον τῶν ἀρθρῶν 81 καὶ 82 τοῦ Βαυαρικοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1831, καταφώρως δὲν ἔχουσιν ὀρθῶς. Τὸ πρῶτον, ἀνεπαρκὲς καὶ ἥλαττωματικὸν ἐν τῇ συνθέσει, ἔχει ἀνάγκην συμπληρώσεως καὶ διαρρυθμίσεως ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον καὶ τὸ ἐπιστημονικώτερον. Τὸ δεύτερον ἐπιστημονικῶς ἀνόητον, διέξιδος εὔκολος εἰς ἀδικίας, πρόξενον καὶ ἄλλων πολλαπλῶν κακῶν, δέον ὅπως ἐξ ὀλοκλήρου διαγραφῇ.

*
* *

A'.—Περίπτωσις ἀπολύσεως φρενοπαθοῦς-ἐγκλημάτου κατόπιν ἀπαλλακτικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου

Τὴν 4ην Ἰουνίου 1914 ὁ Ἡλίας Κ. ἐν Ἀθήναις πυροβολεῖ τετράκις κατὰ τοῦ Σωτηρίου Σ., τραυματίζει τοῦτον σοβαρῶς εἰς διάφορα τοῦ σώματος μέρη καὶ καταδιώκει κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων διὰ γυμνῆς ραβδολόγχης. Τέσσαρας ἡμέρας βραδύτερον ἔξητάσαμεν τοῦτον φρενολογικῶς μετὰ τῶν συναδέλφων Μ. Γιαννήρη καὶ Μ. Οἰκονομάκη.

Τὸ πόρισμα ἡμῶν ὑπῆρξεν ὅτι ὁ Ἡλίας Κ. ἔπασχε χρόνιον συστηματικὸν παραλήρημα καταδιώξεως, ὅτι τὸ ἀδίκημα, δι' ὃ κατηγορεῖτο, ἦτο προϊὸν ἀποκλειστικὸν τῆς φρενοπαθείας αὐτοῦ ταύτης καὶ ὅτι ὡς ἐπικίνδυνος ἔδει ὅπως εἰσαχθῇ εἰς φρενιατρικὸν ἴδρυμα.

‘Ἐν τούτοις οὖτος παραπεμφθεὶς ἐνώπιον τοῦ Κακουργιοδικείου Ἀθηνῶν τὴν 19ην Φεβρουαρίου 1915 καὶ ἀπαλλαγεὶς ἀπελύθη.



Απόπειρα προκλήσεως διοικητικῆς ἐνεργείας καὶ τοποθετήσεως αὐτοῦ ἐν φρενοκομείῳ, δυνάμει τοῦ μόνου περὶ καταστάτεως φρενομείων ἵσχυοντος Νόμου τοῦ 1862 (¹), ἀπέτυχε. Τέσσαρα ἔτη βραδύτερον συνήντησα τοῦτον μονάζοντα μακρὰν πάσης κοινωνικῆς ζωῆς ἐπί τινος παρὰ τὴν Κυψέλην λοφίσκου. Τὸ παραλήρημα αὐτοῦ μοὶ ἐφάνη μᾶλλον ἥρεμον. Μείωσις διανοητικὴ μετὰ κρυψινοίας ἀντιληπτὴ ἀκόμη.

B'. — *Περίπτωσις ἀπολύσεως φρενοπαθοῦς-έγκληματίου κατόπιν ἀπαλλακτικοῦ βουλεύματος.*

Τὴν 22αν Αὐγούστου 1918 ἦ Καλομοίρα X., ἔτῶν 50, ἐν Ἀσπροπύργῳ τῆς Αττικῆς κατέσφαξε τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην δύο ἐγγάμους θυγατέρας αὐτῆς, τὴν Σιδερίαν Γ. ἔτῶν 35 καὶ Ἀναστασίαν Μ. ἔτῶν 26 καὶ δύο ἐγγονὰς αὐτῆς, τὴν Δημητροῦλαν Γ. ἔτῶν 6 καὶ Διαμαντοῦλαν Μ. ἔτῶν 2. Καὶ τὰς μὲν τρεῖς πρῶτας ἀφῆκεν ἐπὶ τόπου, ἐνῷ εὔρε κοιμωμένας, τῆς δὲ μικρᾶς ἐγγονῆς ἐσκόρπισε τὰ μέλη ἀνὰ τοὺς ἀγρούς. Εἶχον, ἔλεγε, μετεμψυχωθῆ πᾶσαι εἰς διάφορα ζῶα καὶ μόνον κατόπιν σφαγῆς θὰ ἀπιλλάσσοντο τῶν ἐκ τῆς τοιαύτης μετεμψυχώσεως δεινῶν.

Ἡ φρενολογικὴ ἐκθεσις, ἦν παραγγελίᾳ τῆς Ἀνακρίσεως ὑτέβαλον, ἀπεφαίνετο ὑπὲρ χρονίου ἐκφυλογενοῦς ὑποχονδριακοῦ παραληρήματος ψευδαισθητικοῦ καὶ εἰσαγωγῆς τῆς γυναικὸς ταύτης εἰς φρενοκομεῖον, ως λίαν ἐπικινδύνου. Τὸ Διαστικὸν Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν, ἀπαλλάξαν διὰ βουλεύματος αὐτοῦ τῆς 8ης Νοεμβρίου 1918 τὴν γυναικα ταύτην πάσης κατηγορίας, διέταξε τὴν ἐκ τῶν φυλακῶν ἀπόλυσιν.

(1) ΨΜΒ'. Νόμος περὶ καταστάσεως Φρενοκομείων.

§ 13.— Ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Διοικητικῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ὁ Διευθυντὴς αὐτῆς, ἀλλαχοῦ δὲ οἱ Νομάρχαι καὶ οἱ Ἑπαρχοὶ διατάττουσιν αὐτεπαγγέλτως τὴν ἐν τῷ φρενοκομείῳ εἰσαγωγὴν τῶν τε ἀπηγορευμένων καὶ μὴ τοιούτων, ὅταν ἡ φρενοβλάβεια αὐτῶν δύναται νὰ ἐκμέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν. Αἱ διαταγαὶ τῶν μηνισμεισῶν Ἀρχῶν πρέπει νὰ στηρίζωνται καὶ νὰ περιέχωσι τοὺς λόγους, οἵτινες καθιστῶσιν ἀναγκαίαν τὴν τοποθέτησιν ἐν τῷ φρενοκομείῳ».



Τὴν ἀπόλυσιν ταύτην οὐδεμία διοικητικὴ ἐπηκολούθησεν ἐνέργεια.

Γ'.— Περὶ πτωσις ἀπολύσεως φρενοπαθοῦς-ἐγκληματίου κατόπιν διαφωνίας Ἀνακριτοῦ καὶ Εἰσαγγελέως ἀρθείσης ὑπὸ τοῦ Δικαστ. Συμβουλίου

Ο εὗ Ἀποκωδώνου τῆς Κρήτης Νικόλαος Μ., ἔτῶν 45, ὑποδηματοποιὸς, κατόπιν καταδίκης διὰ φόνου, δν ἐκεῖ πρὸ 10 περίπου ἔτῶν εἶχε διαπράξει, τυχὸν Βασιλικῆς χάριτος καὶ ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας πρό τινος χρόνου προσελήφθη εἰς τὴν ὑδραυλικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δήμου ώς φύλαξ ἐν Κηφισσίᾳ. Εἶχε φαινομενικῶς τούλαχιστον καλῶς μέχρι τῆς 20ῆς Μαρτίου 1920. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἥρξατο αἴφνης ἐν τῷ δωματίῳ αὐτοῦ ἀσκόπως πυροβόλων καὶ ὑπὸ συνθήκας μὴ ἐκτιθεμένας λεπτομερῶς ἐν τῇ δικογραφίᾳ ἀπεπειράθη ὅπως τὸ ἵδιον φονεύσῃ μικρὸν τέκνον, κατόπιν δὲ ὅπως αὐτοκτονήσῃ. Ἐπιτεθεὶς δὲ καὶ κατὰ τῶν προσδραμόντων ὅπως συλλάβωσι τοῦτον καὶ ἀφοπλίσωσιν ἐτραυμάτιστινάς. Ὁδηγηθεὶς τέλος εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ΣΤ' ἀστυνομικὸν τμῆμα ἐπράξει τὸ αὐτὸν καὶ κατὰ τῶν ἐν τῷ κρατητηρίῳ συγκοιμωμένων. Ἐπρόκειτο καταδήλως περὶ ψευδαίσθητικοῦ παραληρήματος τῶν καταδιώξεων, περὶ ἀτόμου λίαν ἐπικινδύνου καὶ ὅπερ, καθ' ἄλλο ἐγνωμάτευον τότε, ἐδει ὅπως ἐγκλεισθῇ ἐν φρενοκομείῳ.

Κατόπιν διαφωνίας Ἀνακριτοῦ καὶ Εἰσαγγελέως, ἀρθείσης διὰ βουλεύματος τοῦ Δικαστ. Συμβουλίου τῆς 24ῆς Μαρτίου 1920, διετάχθη τοῦ φρενοπαθοῦς ἐγκληματίου τούτου ἡ προσωρινὴ ἀποφυλάκισις. Αἰτήσει ἐν τούτοις τῆς Ἀνακρίσεως κατόπιν εἰσηγήσεως ἡμῶν ἐκλείσθη οὗτος ἐν τῷ Ασύλῳ φρενοπαθῶν Ἀγίας Ἐλεούσης. Ἡμέρας τινὰς βραδύτερον κριθεὶς ὑπὸ τῆς ἀστυτροικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ασύλου ώς ὑγιὴς ἐξῆλθε διὰ νὰ εἰσέλθῃ καὶ πάλιν αἰτήσει τῶν συγγενῶν αὐτοῦ τὴν 12 Μαΐου. Κριθεὶς καὶ αὖθις ὑγιὴς ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὑπηρεσίας, ἀπῆλθεν ἐκ δευτέρου τὴν 11ην Ἰουνίου διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ἐκ τρίτου ώς ἐπικινδυνος τὴν 2αν Αὐγούστου. Ἐκτοτε παραμένει ἐκεῖ. Τὸ ὑπὸ τοῦ Δικαστικοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν ἐκδοθὲν τὴν 10ην Σεπεμβρίου 1920 βούλευμα ὑπῆρξεν ἀπαλλακτικόν.



Καὶ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας περιπτώσεις—καὶ δὲν εἶνε αὗται βεβαίως αἱ μόναι—ἡ ἀδυναμία τοῦ Δικαστοῦ εἶνε προφανής. Φωρᾶται οὗτος ἀνίσχυρος καὶ τὸν ἀδικηθέντα ὅπως ἴκανοποιήσῃ καὶ τὴν κοινωνίαν ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ φρενοπαθοῦς-ἐγκληματίου κινδύνων ὅπως περιφρουρήσῃ καὶ τὸν τελευταῖον τοῦτον ὅπως περιθάλψῃ.

Διαφόρως πολὺ όταν εἶχε τὸ ζήτημα ἐὰν σὺν τῇ σκέψει ἀπαλλαγῆς ἔδικαιοῦτο ὁ Δικαστὴς ὅπως τοποθετῇ τοὺς φρενοπαθεῖς-ἐγκληματίας τούτους ἐν φρενοκομείῳ. Δικαίωμα ὅμως τοιοῦτον ὑπὸ τοῦ Νόμου εἰς τὸν Δικαστὴν οὐδόλως παρέχεται. Καὶ γεννᾶται κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον οὐχὶ σπανίως εἰδικὴ ψυχολογικὴ κατάστασις, ώθησα τὸ μὲν Δικαστικὸν Συμβούλιον, καίπερ ἐνώπιον φρενοπαθοῦς, πρὸς παραπεμπτικὸν βούλευμα^(¹), τὸ δὲ Δικαστήριον πρὸς τὸ 87ον ἄρθρον, ως πρὸς ἀπὸ μηχανῆς διέξοδον^(²).

Αἱ πλημμέλειαι αὗται τῆς παρ’ ἡμῖν Ποινικῆς Δικαιοσύνης όταν ἦτο δυνατὸν ὅπως θεραπευθῶσιν, ως ἐρεήθη ἦδη, ἀφ’ ἐνὸς μὲν διὰ τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ 86ον ἀφ’ ἐτέρου δὲ διὰ τῆς ὀλοκληρωτικῆς διαγραφῆς τοῦ 87ον ἄρθρου τοῦ ἡμετέρου Ποινικοῦ Νόμου.

Τὸ 86ον ἄρθρον διαστέλλει τὴν μανίαν ἀπὸ τῆς παραφροσύνης. Ἡ διαστολὴ αὕτη στερεῖται ἐπιστημονικῆς βάσεως οἰασδήποτε. Μανία εἶνε ἐπίσης παραφροσύνη, δὲν εἶνέ τι διάφορον. Μερικὴ παραφροσύνη ψυχιατρικῶς εἶνέ τι ἀνόητον. Κατ’ ἀκολουθίαν μέχρι τοῦ σημείου

(1) ‘Υπόθεσις Ἡλία Κ , ἐκδικασθεῖσα ἐν τῷ Κακουργιοδικείῳ Ἀθηνῶν τῇ 19 Φεβρουαρίου 1915.

(2) ‘Υπόθεσις Παρασκευᾶ Α , ἐκδικασθεῖσα ἐν τῷ Κακουργιοδικείῳ Ἀθηνῶν τῇ 7 Δεκεμβρίου 1919



τούτου ἡ διατύπωσις τοῦ ἀρθρού τούτου εἶνε ἀντιεπιστημονική. Ἐπὶ πλέον τὸ ἀρθρον τοῦτο προβαίνει εἰς ἀπαρχίθμησιν συγκεκριμένων φρενικῶν παύσησεων χωρὶς νὰ εἶνε καὶ δυνατὸν νὰ προβῇ καὶ εἰς ἀπαρχίθμησιν πασῶν. Ἡ τοιαύτη μερικὴ ἀπαρχίθμησις εἶνε ἀσκοπος τὴν στιγμήν, καθ' ἥν, ὑπὸ τὸν ὅρον φρενοπάθεια ὑπὸ τὴν γενικωτάτην ἔννοιαν, τῆς ἐλαττωματικῆς τοῦτ' ἔστι, τῆς νοσηρᾶς καταστάσεως τῶν φρενῶν, θὰ ἡδύνατο νὰ περιλάβῃ πάσας συλλήβδην, ἀδιάφορον ἐὰν ἡ ἐλαττωματικότης, ἡ νοσηρότης αὕτη, ἐκδηλοῦται συγγενῶς, ἐπικτήτως, χρονίως, ἐπεισοδιακῶς. Τὸ ἀρθρον τοῦτο θὰ ἡδύνατο νὰ περισώσῃ μόνον τὴν περὶ ἀναιτίου συγχύσεως παράγραφον, ἀποβλέπουσαν τὴν μέθην, ὑπνοβσσίαν, ἐρμηνευθεῖσαν δὲ ἦδη ὑπὸ τῆς Νομολογίας τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ νὰ συμπληρωθῇ διὰ διατάξεως, παρεχούσης εἰς τὸν Δικαστὴν τὸ δικαίωμα εἰσαγωγῆς τῶν φρενοπαθῶν-ἐγκληματῶν εἰς φρενοκομεῖον⁽¹⁾. Ἀπὸ τοῦ φρενοκομείου ἡ ἔξοδος θὰ ἥτο δυνατὴ μόνον δι' ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου καὶ τοῦτο κατόπιν γνωματεύσεως ἐμπειροτεχνῶν τῆς ἐλευθέρας ἐκλογῆς τούτου, δριζομένων δὲ εἴτε αὐτεπαγγέλτως εἴτε τῇ αἵτησει τῶν ἐνδιαφερομένων.

Τὸ 87ον ἀρθρον ἀναφέρεται ἐξ ὄλοκλήρου εἰς τὸ προηγούμενον ἀρθρον, δεχόμενον διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν

(1) Ἡ διαρρύθμισις τοῦ 86 ἀρθρού θὰ ἡδύνατο ἵστος νὰ ἔχῃ οὕτως:—«Πρᾶξίς τις δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τοὺς φρενοπαθεῖς ἐν γένει, ὃς καὶ εἰς ἐκείνους οἵτινες ἔξετέλεσαν ταύτην εἰς κατάστασιν ἀναιτίου συγχύσεως τοῦ νοῦ, καθ' ἣν δὲν ἡδύναντο νὰ ἔχωσι συνείδησιν ταύτης ἢ τοῦ ἀξιοποίου αὐτοῦ. Οἱ οὕτως ἀπαλλασσόμενοι δύνανται δι' ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς φρενοκομεῖον, δπόθεν μόνον διὰ νέας ἀποφάσεως εἶνε δυνατὴ ἡ ἔξοδος εἴτε δριστικὴ εἴτε καὶ πρὸς καιρόν.



φρενοπάθειαν τὸ δυνατὸν τῆς ὑπάρξεως ἄλλοτε μὲν πλήρους τοῦ ἀκαταλογίστου καὶ ἄλλοτε ἡλαττωμένου τοῦ καταλογιστοῦ. Δέχεται ἐν ἄλλαις λέξεσι διαβαθμίσεις παραφροσύνης, διαβαθμίσεις καταλογιστοῦ· διαβαθμίσεις συνεπῶς εὐθύνης, ποινῆς. Αἱ διαβαθμίσεις ὅμως αὗται οὐδὲν ἀνευρίσκουσι στήριγμα ἐν τῇ ψυχιατρικῇ. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ μόνον οἱ ψυχίατροι δικαιοῦνται νὰ προβάλλωσι γνώμην⁽¹⁾. Καὶ δὲν εἶνε μόνον οἱ ψυχίατροι οἱ ἀπορρίπτοντες τὰς διαβαθμίσεις ταύτας ἄλλα καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν ἐν Ἰταλίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ κορυφαίων ποινικολόγων. Οὔτε ὁ Βελγικὸς Ποιν. Κώδηξ ἀναγνωρίζει τοιαύτην παραφροσύνην καὶ καταλογιστοῦ διαβάθμισιν, ἀλλ' οὔτε καὶ ὁ τῆς Ζυρίχης, τῆς Γενεύης, τῆς Ούγγαρίας, τῆς Ὀλλανδίας, τῆς Νέας Υόρκης. Ὁ Γαλλικός, Γερμανικὸς καὶ Ρωσσικὸς οὐδόλως περὶ τοιαύτης διαβαθμίσεως προνοοῦσιν, περὶ διαβαθμίσεως ποινῆς συνεπῶς οὐδεμίαν μνείαν ποιοῦνται.

Πρὸς τὰς ἀπόψεις ταύτας συντάσσονται καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ποινικολόγων οἱ κορυφαῖοι Κωστῆς⁽²⁾ καὶ Ἡλιόπουλος⁽³⁾.

Ἡ παρουσία τοῦ ἀριθμού τούτου ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ποινικῇ Νομοθεσίᾳ, καὶ ὡς μάλιστα ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ 86ου τοῦτο ἐφαρμόζεται, συνεπάγεται καὶ τὰ ἔξῆς ἐπὶ πλέον κακά. Πρῶτον φίπτει ἔνα παράφρονα εἰς τὰς φυλακὰς πρὸς τιμωρίαν, ἀντὶ νὰ ἐγκλείσῃ ἐντὸς φρενοκομείου ὅ-

(1) E. Florian. Trattato di diritto penale. Vol. I. parte I. p. 380.

(2) Κωνστ. Ν. Κωστῆ. Ἐρμηνεία τοῦ ἐν Ἑλλάδι ισχύοντος Ποινικοῦ Δικαίου (Ἐκδοσις τρίτη, 1899, σελ. 384—5).

(3) Τιμ. Ἡλιόπουλον. Σύστημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Δικαίου, 1914 σελ. 18.



πως τούναντίον νοσηλεύσῃ· ἐπιδείνωσις ἀσφαλής ἀντὶ πιθανῆς βελτιώσεως ἢ ἐνδεχομένης ιάσεως. Δεύτερον ἐκθέτει καὶ τοῦτον καὶ τοὺς συγκαταδίκους εἰς κίνδυνον τῆς ίδιας ζωῆς. Τοίτον ἔξαπολύει τῶν φυλακῶν ἕνα παράφρονα, ἀρκούμενον μόνον εἰς τὴν ἔκτισιν τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς καὶ ἀδιαφοροῦν ἐὰν ὁ φρενοπαθὴς οὗτος ίάθη, ἐὰν πάσχῃ ἀκόμη, ἐὰν δύνηται ἢ ὅχι νὰ ἀποβῇ καὶ πάλιν ἐπικινδυνος εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς ἣν οὔτως ἀνεξέλέγκτως ἐπαναδίδεται.

Τὸ ἄριθρον τοῦτο δὲν φαντάζομαι νὰ ἀξιοῖ ὅτι ἐξυπηρετεῖ τὴν Δικαιοσύνην. Ἐξυπηρετεῖ ἀπλῶς μόνον τὸν Δικαστήν. Καὶ δὲν ἴκανοποιεῖ τίποτε ἄλλο εἴμιτὴ τὴν εἰδικὴν ἐκείνην ψυχολογικὴν κατάστασιν τούτου, τὴν δποίαν ἀκροθιγῶς μόνον πρὸ μικροῦ ἀνέφερα.

Αἱ αἰτιολογίαι τοῦ βαυαρικοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1827 —ἕξ οὗ προῆλθε τὸ βαυαρικὸν τοῦ 1831 καὶ ἐκ τῶν ἀντιστοίχων ἄριθρων τοῦ δποίου ἄνευ οὐδεμιᾶς τροπολογίας ἀντεγράφησαν τὰ ἀπασχολοῦντα ἡμᾶς δύο ἄριθρα—δικαιολογοῦσι τὸ 87ον ἄριθρον «ώς χρήσιμον»—γράφει καὶ ὁ Κωστῆς—«ΐνα ἀπαλλάξῃ τὸν Δικαστὴν ἀπὸ τῆς ἀνάγκης ἢ τῆς ἀμωώσεως τοῦ κατηγορουμένου ἢ τῆς καταδίκης αὐτοῦ εἰς τὴν πλήρη ποινὴν τοῦ Νόμου, καθ' ἀς περιπτώσεις ἀποδειχθῆ ὅτι ὑπάρχει ἐλάττωσις τοῦ καταλογιστοῦ τῶν πράξεων καὶ ἐπομένως ἢ τιμωρία τοῦ ἐνόχου διὰ τῆς νενομισμένης ποινῆς ἥθελεν ἀντικεισθαι πρὸς τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ αἴσθημα τῆς ἐπιεικείας. Ὁσον δημως καὶ ἀν εἶνε εὑπόροσδεκτον τὸ αἴσθημα τοῦτο τῆς ἐπιεικείας βεβαίως δὲν ἴσχύει ὅπως ἀναδείξῃ καὶ θεωρητικῶς ἀναφισβήτητον τὴν δόξαν περὶ τοῦ ἐφικτοῦ τῆς κατὰ βαθμοὺς διακρίσεως τοῦ καταλογιστοῦ τῶν πράξεων».

Κατόπιν τῆς προταθείσης ἥδη συμπληρώσεως τοῦ



86ου ἀριθμού διὰ τῆς παροχῆς εἰς τὸ Δικαστήριον τοῦ δικαιώματος τῆς τοποθετήσεως τοῦ φρενοπαθοῦ-έγκληματίου ἐν φρενοκομείῳ, τὸ 87ον ἀριθμον καὶ ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης ἀκόμη ἀπόψεως περιττεύει.

Μία μόνη περίπτωσις θὰ ἥδυνατο ἵσως νὰ δικαιολογήσῃ πνεῦμα ἐπιεικείας καὶ νὰ δημιουργήσῃ, πλὴν τῶν ἐκ τῶν ἀριθμών 293, 308, 309 καὶ 310 τοῦ ἡμετέρου Π. Νόμου ἀπορρεουσῶν καὶ νέαν ἐλαφρυντικὴν σοβαρὰν φάνη περίπτωσιν. Καὶ ἡ περίπτωσις αὕτη ἀποβλέπει τὴν ἐτέραν ἐκ τῶν δύο κατηγοριῶν φρενοπαθῶν, ἃς ἐν ἀρχῇ ὅλως διεκρίναμεν, τὴν κατηγορίαν τῶν ἐγκληματιῶν-φρενοπαθῶν· τῶν ἐγκληματιῶν τοῦτον ἔστιν ἔκείνων, οἵτινες ἔπαθον ἀποδεδειγμένως τὰς φρένας μόνον μετὰ τὸ ἀδίκημα. Καὶ οὗτος ἡ δικαιολογία τῆς μεμετριασμένης ποινῆς τοῦ 87ου ἀριθμού θὰ ωρμᾶτο τὴν φορὰν ταύτην οὐχὶ ἀπὸ συναισθηματικῆς, ὑποκειμενικῆς ἀλλ’ ἀπὸ βασιμωτέρας, ἐπιστημονικῆς, ἀντικειμενικῆς ἀφετηρίας.

Ἄντα μέσον νόσου καὶ ὑγείας, εἴτε περὶ σώματος πρόκειται εἴτε περὶ ψυχῆς, ὅρια σαφῆ κεχαραγμένα δὲν ὑπάρχουσιν. Ἀπαντῶμεν μεταξὺ τῶν δύο τούτων συγκεκριμένων καταστάσεων ἀποχρώσεις, διαβαθμίσεις, διῶν βαίνοντες ἀνεπαισθήτως δυνάμεθα νὰ μεταπέσωμεν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην. Γνώμων κοινὸς δὲν ὑπάρχει. Ἡ φυλή, τὸ φῦλον, ἡ ἡλικία, ἡ ἀνατροφή, ἡ ἐν γένει μόρφωσις, ἡ ἀτομικὴ πρὸ παντὸς ἐκάστου ἰδιοσυγκρασία εἶνε καὶ ἄλλοι τόσοι ἐπὶ τοῦ προκειμένου θεμελειώδεις παράγοντες. Φρενοπάθεια ἐκδηλουμένη ἀποδειγμένως μετὰ τὸ ἀδίκημα οὐδόλως δικαιοῦται ψυχιατρικῶς κατὰ τρόπον ἀπόλυτον ὅπως ἀποκλείη καὶ λανθάνουσαν κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦτο.



Οὗτος ἀπὸ ιατροδικαστικῆς ἀπόψεως θὰ ἀπομένῃ πάντοτε μία ἀμφιβολία. "Οσον δήποτε δὲ ώχρα καὶ ἂν εἴνε ἡ ἀμφιβολία ἐν τῇ διαδικασίᾳ κατ' ἀνάγκην στρέφεται αὕτη ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου. "Επειτα πλὴν τούτου κατὰ γενικὸν εὐαντίληπτον ψυχιατρικὸν κανόνα ἡ ἐκδήλωσις φρενοπαθείας εἴνε τεκμήριον προϋπάρξεως ἐνὸς εἰδικοῦ ἀτομικοῦ ἔδαφους, προδιατεθειμένου, ἀνωμάλου πως, ψυχικῶς εὐπαθοῦς. Ἰδοὺ καὶ διατὶ καὶ ὑπὲρ τῶν φρενοπαθησάντων μετὰ τὸ ἀδίκημα καὶ πρὸ τῆς δίκης ὑποδίκων τούτων θὰ ἥθελον νὰ ἐπικαλεσθῶ στοργικὴν καὶ δικαίαν, τὴν ὁφειλομένην ἀπὸ μέρους τῆς Πολιτείας νομοθετικὴν μέριμναν.

Ἐὰν δικαστής ἡ φρενοπόθεια ἐκδηλωθῇ οὐχὶ πλέον πρὸ ἄλλὰ μετὰ ἀνέκκλητον τυχὸν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, τότε κατὰ τὴν γνώμην κορυφαίων ποινικολόγων, ἐν οἷς καὶ ὁ Vidal (¹), δέον διὰ νέας ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου μεταβληθῇ πλέον ὁ τρόπος ^{τῆς} ἐκτίσεως τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς, δι' εἰσαγωγῆς τοῦ φρενοπαθησαντος καταδίκου εἰς Φρενοκομεῖον.

Ἀναγκαῖον δὲ συμπλήρωμα πάντων τούτων ἥθελεν εἶσθαι ἡ χάριν τῶν φρενοπαθῶν τούτων ἵδρυσις ὑπὸ τῆς Πολιτείας καὶ εἰδικοῦ ἱδρύματος, Δικαστικοῦ φρενοκομείου· ἱδρύματος τοῦτο ἔστι διαμέσου ^{φυλακῆς} ~~κοσμοκομείου~~ καὶ κοινοῦ φρενοκομείου. Ως πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο πλήρης εἶνε ἡ μεταξὺ τῶν κορυφαίων ποινικολόγων διοφθάντια (²). Εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα συναντῶνται, ἀν καὶ ἐκ

(1) Georges Vidal. Cours de droit criminel et des sciences pénitentiaire (σελ. 851).

(2) K. Garraud, Précis de droit criminel, 1909.
Dr. Franz von Liszt. Ἐγχειρίδιον Ποιν. Δικαίου 1910 (μετάφρ. K. Κυπριάδου. Τόμ. I σελ. 224).



διαφόρου ἔξιορμώμεναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀφετηρίας,
καὶ ἡ θετικὴ καὶ ἡ κλασσικὴ ἐγκληματολογικὴ Σχολή⁽¹⁾.

Αἱ ἐν τῇ προκειμένῃ βραχείᾳ μελέτῃ ἐκτεθεῖσαι σκέψεις ἐπιτρέπεται ὅπως ἀποκρυσταλλωθῶσιν εἰς τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα :

* * *

1ον Διαρρύθμισις τοῦ 86ου ἀριθμοῦ ἐπὶ τὸ συγχοονιστικῶς ἐπιστημονικώτερον καὶ συμπλήρωσις αὐτοῦ διὰ τῆς παροχῆς εἰς τὸν Δικαστὴν τοῦ δικαιώματος ὅπως τοποθετῇ τοὺς φρενοπαθεῖς ἐγκληματίας ἐν φρενοκομείῳ.

2ον Ἡ ἔξοδος τῶν οὐτωσὶ ἐγκλειομένων φρενοπαθῶν ἐγκληματιῶν δυνατὴ μόνον διὸ ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου κατόπιν γνωματεύσεως ἐμπειροτεχνῶν, δριζομένων ἐλευθέρᾳ τούτου ἐκλογῇ, εἴτε αὐτεπαγγέλτως εἴτε τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων.

3ον Διαγραφὴ τοῦ 87ου ἀριθμοῦ, ὡς ἐπιστημονικῶς ἐκ βάθρων ἀστηρίκτου, προξένου κακῶν καὶ ἔξυπηρετοῦντος οὐχὶ τὴν Δικαιοσύνην ἀλλὰ τὸν Δικαστὴν.

4ον Νομοθετικὴ μέριμνα καὶ ὑπὲρ τῶν ἐγκληματιῶν-

(1) Enrico Ferri. Sociol. criminale. 4ème édit. p. 218, 587, 864.

Enrico Ferri. L'omicidio. Part. II. sez. II. p. 540.

C. Lombroso. L'uomo delinquente. 5ème édit. II p. 266. III. p. 543.

C. Lombroso. Le crime. p. 483. 511.

Comptes nendus des Congrès d'Anthropologie criminelle (de Rome, Bruxelles etc.).



φρενοπαθῶν, ἀναγνωριζομένης τῆς μὲν κατὰ τὴν ὑποδικίαν
ἐκδηλωθείσης φρενοπαθείας ὡς λόγου ἵσχυροῦ πρὸς με-
τρίασιν τῆς ποινῆς, τῆς δὲ μετὰ ἀνέκκλητον τυχὸν καταδικα-
στικὴν ἀπόφασιν τοιαύτης, ὡς λόγου ἵσχυροῦ μεταβολῆς διὰ
νέας δικαστικῆς ἀποφάσεως τοῦ τρόπου τῆς ἐκτίσεως τῆς
ἐπιβληθείσης ἥδη ποινῆς, διὸ εἰσαγωγῆς εἰς Φρενοκομεῖον.

5ον Ἱδρυσις διὰ τοὺς φρενοπαθεῖς τούτους πάντας
εἰδικῶν Δικαστικῶν Φρενοκομείων· Ιδρυμάτων τοῦτον ἔστι
διαμέσων μεταξὺ Νοσομεμεῖου καὶ κοινοῦ Φρενοκομείου.

Ἡ διατύπωσις καὶ ἀναγραφὴ σχετικῶν διατάξεων
εἴτε ἐν τῇ Ποινικῇ Δικονομίᾳ εἴτε ἐν τῷ Ποινικῷ Νόμῳ,
ἐναπόκειται εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Νο-
μοθέτου. Ἡμᾶς τοὺς ἄλλους όμως ἐνδιαφέρῃ πάντοτε μό-
νον ἡ οὐσία.



ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΙ ΜΕΛΕΤΑΙ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

1. Νέα στοιχεῖα ἐν τῇ αἰτιολογίᾳ καὶ ἔρμηνείᾳ τῶν φρενοπαθειῶν (Ἰατρικὴ Πρόοδος. Ὁκτώβριος 1901).
2. Χειρουργικὴ τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἐπιληψία Bravais-Jackson καὶ τῆς ἔγκεφαλικῆς βλάβης ἐντοπιστικὴ αὐτῆς ἀξία (Ἰατρ. Πρόοδος ἀρ. 21, 22, 23-24, 1902).
3. Ὁρρὸς τοῦ Trünecek ἐν τῇ θεραπείᾳ τῆς ἀρτηριοσκληρώσεως (Ἰατρ. Πρόοδος ἀρ. 18, 19-20, 1903).
4. Quelques considérations sur la grande névrose (Revue Médico-pharmaceutique de con/ple 1903).
5. Ἡ ύστερία ἔχει σωματικὰ στίγματα; (Ἰατρικὸς Μηνύτωρ ἀρ. 1. 1904).
6. Τηλεπάθεια καὶ Καζνεβισμὸς 1906 (τεῦχος μέγα 8ον ἐκ σελίδων 56).
7. Συμβολὴ ἐν τῇ μελέτῃ τῶν διὰ κυνηγετικῶν ὅπλων τραυμάτων (Ἀρχεῖα Ἱατρικῆς 1 Αὐγ. 1911).
8. Αἱ ἐπενεχθεῖσαι μεταρρυθμίσεις τῶν περὶ ἀποπλανήσεως εἰς ἀσέλγειαν διατάξεων τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ ἡ στατιστικὴ παρ' ἡμῖν (Ἐπετηρὶς Ὑπουργείου Δικαιοσύνης τεῦχος Β'. 1911).
9. Παρθενία καὶ βιασμὸς 1911 (τεῦχος μέγα 8ον ἐκ σελ. 60).
10. Ἐπὶ μιᾶς ἱατροδικαστικῆς περιπτώσεως. Ηπαντελῆς ἔλλειψις πέους. Συγγενῆς ἀτρησία κύστεως (Σύγχρονος Χειρουργικὴ Ἐπιθεώρησις 15 Δεκεμβρίου 1911).
12. Sur les hymens dilatables (Archives d' Anthropologie criminelle et de Médecine légale. Lyon 15 dec. 1915).
13. Συχνότης τῶν διφορούμενων παρθένων (Ἰατρικὴ Πρόοδος 1915 σελ. 105).



14. L' albuminurie massive dans le diagnostic des hémorragies méningées (Presse médicale Paris 3^e Sept. 1915).
15. Σημειολογική άξια τῆς λευκωματουρίας ἐπὶ μηνιγγικῶν αίμορραγιῶν (Ιατρ. Πρόοδος 1915 σελ. 166).
16. Μηνιγγικαὶ αίμορραγίαι ὑποδυόμεναι μορφὴν ἔγκεφαλονωτιαίας μηνιγγίτιδος (Ιατρικὴ Πρόοδος 1915 σελὶς 274).
17. Περὶ ψευδοπαραφρόνων καὶ τοῦ σημείου τεῦ Ganser (Ιατρικὴ Πρόοδος 1915 σελ. 351).
18. Περὶ τραυματικῆς νευρώσεως (Ιατρ. Πρόοδος, Μάρτ. 1916).
19. Περὶ ἀναδρομικῆς ἀμνησίας καὶ ἴδιᾳ ταύτης ἐν τῇ Ιατροδικαστικῇ (Ιατρικὴ Πρόοδος Νοέμβριος 1917).
20. Αἱ ἐνδοκράνιοι αίμορραγίαι ἐν τῇ Ιατροδικαστικῇ 1918 (τεῦχος μέγα 8ον ἐκ σελ. 112).
21. Περίπτωσις ὑστερικῶν ἔγκαυμάτων (Ιατρικὴ Πρόοδος 1918 σελ. 166).
22. Πλάναι ἐν τῇ ἐξετάσει τοῦ παρθενικοῦ ὄμένος (Ιατρ. Πρόοδος 1919 σελ. 123).
23. Troubles vasomoteurs et trophiques dans l'hystérie (Paris médical 20 Nov. 1920. Grèce médicale Fevr 1918).

